

REFLECTIE

Kritisch kunnen reflecteren op het proces en de resultaten

1

VOORGESTELD TECHNISCH /THEORETISCH KADERS

Reflectie is een "aanhoudende, actieve en zorgvuldige beschouwing van elke overtuiging of vermeende vorm van kennis in het licht van de gronden die deze ondersteunen en de verdere conclusies waartoe zij leidt" (Dewey, 1993).

In het onderwijs zijn verschillende praktijken van **Reflectief onderwijs** gericht op het bevorderen van Reflectie als "een proces waarbij leraren nadenken over hun onderwijspraktijk, analyseren hoe iets werd onderwezen en hoe de praktijk zou kunnen worden verbeterd of veranderd voor betere leerresultaten" (Mathew et al., 2017).

2

BELANGRIJKE ALGEMENE COMPONENTEN: KENNIS, HOUDINGEN, VAARDIGHEDEN, WAARDEN ETC.

Reflectie kan verder worden ingedeeld in **4 subgroepen** (Ghaye, 2011):

- 1. Reflectie-IN-actie:**
Nadenken over wat je doet terwijl je het doet in een bepaalde context of plaats (improvisatie).
- 2. Reflectie-ON-praktijk:**
Nadenken na een gebeurtenis, gericht op wat van betekenis was.
- 3. Reflectie-VOOR-actie:**
Plannen maken om jezelf en je onderwijspraktijk te verbeteren.
- 4. Reflectie-met-actie:**
Concrete stappen ondernemen om jezelf en je lespraktijk te verbeteren, alleen of in groepsverband.

3

MOGELIJKE SLEUTELFACTOREN/VARIABELEN IN ONLINE TUTORINGOMGEVINGEN IN VERBAND MET DE VAARDIGHEID VAN DE DIGITALE TUTOR IN HET BEROEPSONDERWIJS

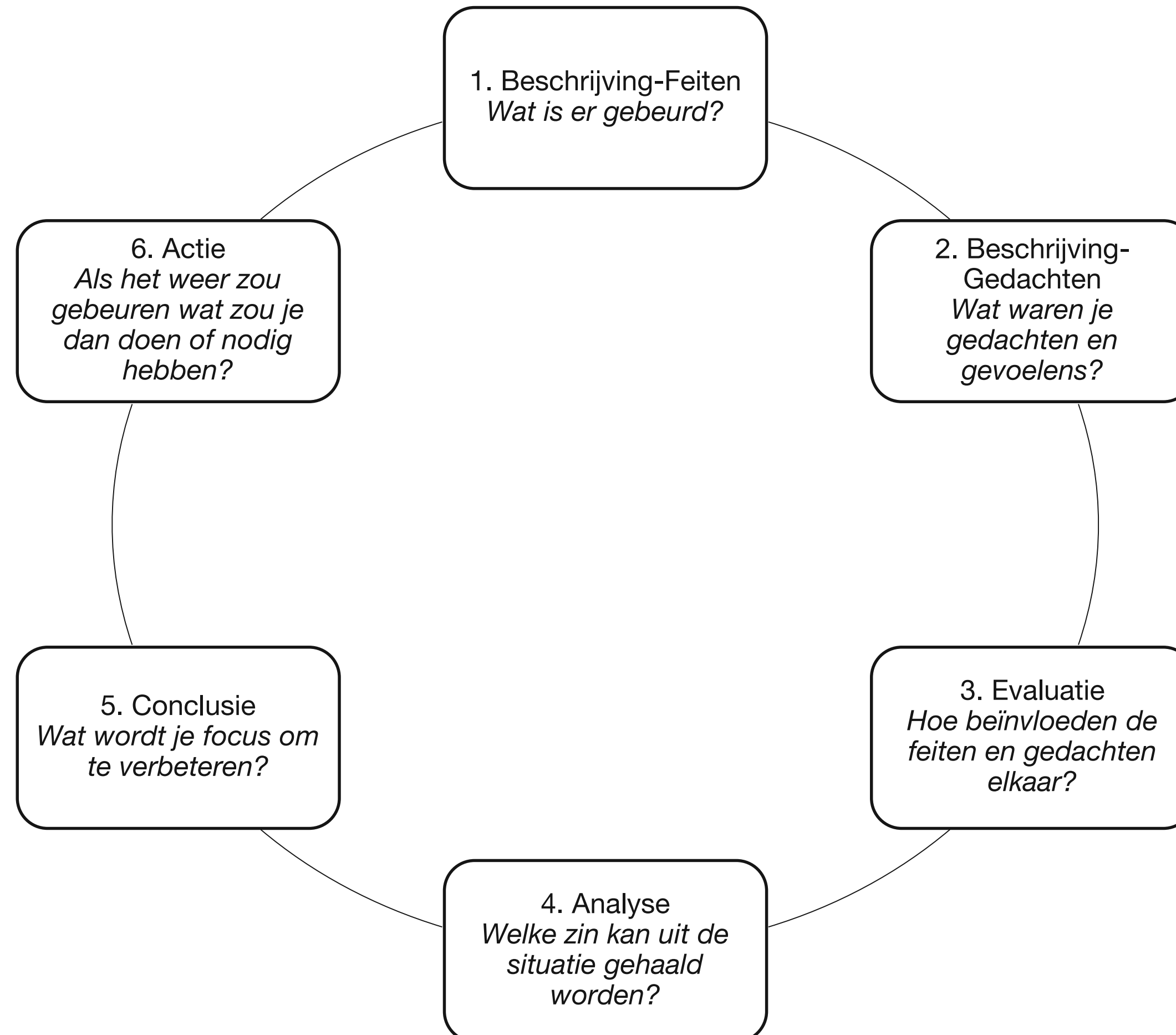
- In Virtuele Leeromgevingen (VLE's) **zijn de interacties beperkt** en dit kan de ruimte voor improvisatie (Reflectie-IN-actie) verminderen;
- Opnames** geven leraren de gelegenheid om meer in detail na te denken over de resultaten van hun onderwijs (Reflectie-op-praktijk);
- Leerkrachten moeten meer nadenken **over het soort omgeving** dat ze willen creëren door het gebruik van verschillende digitale/webinstrumenten (Reflectie-VOOR-actie);
- Voor reflectie-bij-actie zijn wellicht **hogere technische vaardigheden** nodig om nieuwe onderwijspraktijken toe te passen;

1

VOORGESTELD TECHNISCH /THEORETISCH KADERS

Herwerking van de cyclus van Gibbs (1998)

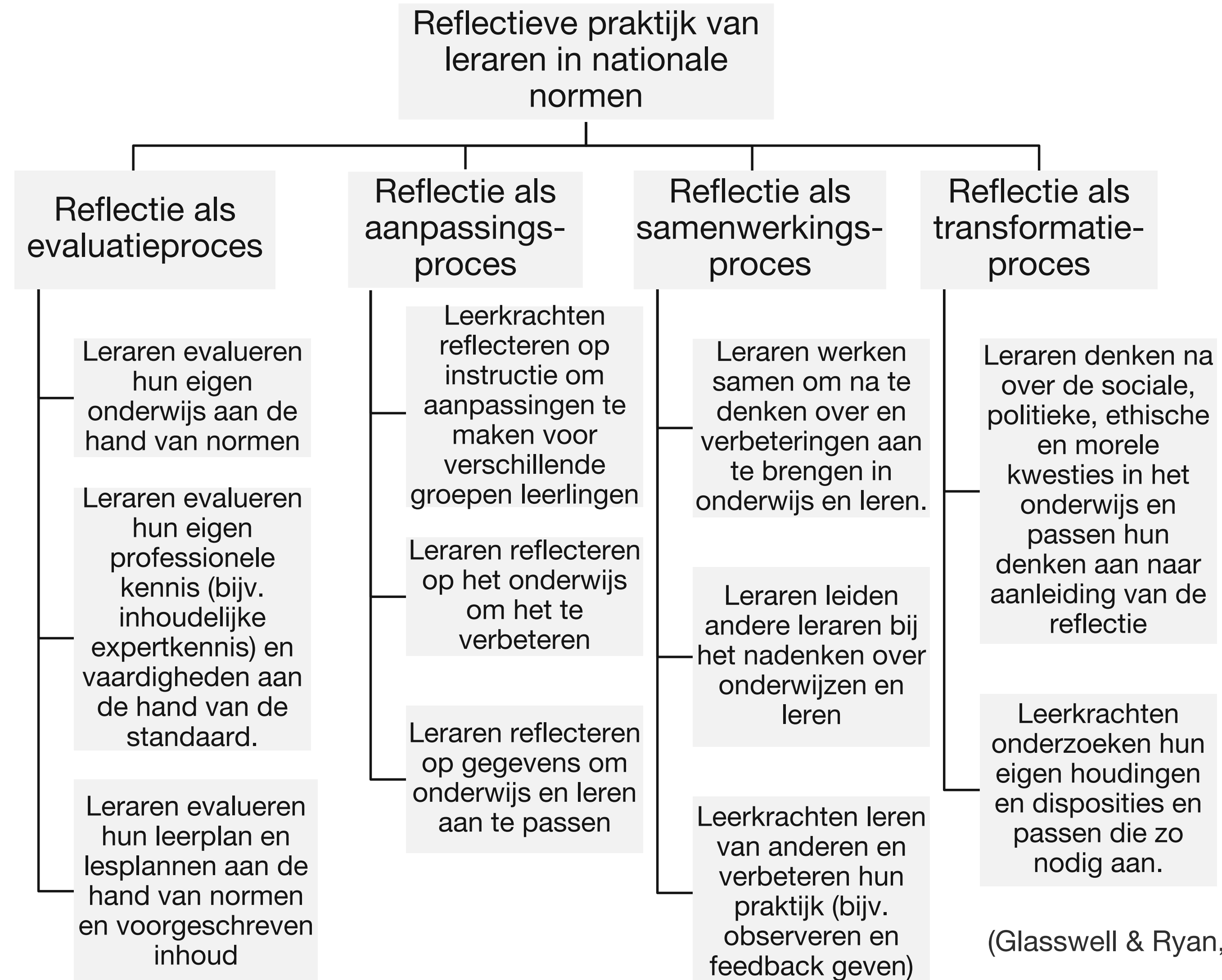

REFLECTIE

1

VOORGESTELD TECHNISCH /THEORETISCH KADERS

(Glasswell & Ryan, 2017)

REFLECTIE

2

**BELANGRIJKE ALGEMENE
COMPONENTEN: KENNIS, HOUDINGEN,
VAARDIGHEDEN, WAARDEN ETC.**

4 subgroepen van reflectie

SOORT REFLECTIE	BETEKENIS
1. Reflectie-IN-actie	1. Op een bepaalde werkplek; 2. Denken op je voeten, improvisatie
2. Reflectie-ON-praktijk	1. Na afloop; 2. Op iets belangrijks
3. Reflectie-VOOR-actie	1. Voor een reden of bepaald doel; 2. Het plannen van wat je gaat doen.
4. Reflectie-met-actie	1. Bewuste toekomstige actie; 2. Actie alleen of met anderen

(Ghaye, 2011; p.6)

10 actie-uitdaging

Uitdaging 1: Actieplan

Alle actie moet worden geleid door een plan

Uitdaging 2: Toewijzen voor actie

Voor doeltreffende actie moeten voldoende middelen worden uitgetrokken

Uitdaging 3: Leiden tot actie

Actie die tot verbetering leidt, moet goed worden geleid, want veel hangt af van de uitoefening van macht, invloed en overtuigingskracht.

Uitdaging 4: Versterken voor actie

Wie of wat moet versterkt worden, wil Actie die tot verbetering leidt een kans maken?

Uitdaging 5: Mobiliseren voor actie

Actie heeft enthousiasme en gemotiveerde mensen nodig om het initiatief te nemen en gaande te houden.

Uitdaging 6: Opheldering voor actie

Als je het personeel niet hebt uitgelegd waarom ze anders moeten handelen, zullen ze waarschijnlijk niet veranderen wat ze nu doen.

Uitdaging 7: Cultiveren voor actie

Beter, dan gewoon anders, Actie vereist begrip voor ieders gaven en talenten.

Uitdaging 8: Integreren voor actie

Actie voor verbetering vereist vaak nieuwe en andere manieren van werken om functionele barrières ('We doen dit, op deze manier hier') en culturele barrières ('Dit is waarom we doen wat we doen, elke dag, met degenen met wie we werken') te overwinnen.

Uitdaging 9: Draad voor actie

Sommige acties vereisen de ondersteuning van moderne (informatie)technologieën - snelle, nauwkeurige, bruikbare en goed beheerde informatie(kennis)systemen zijn vereist.

Uitdaging 10: Nieuwe energie voor actie

Elke actie kost energie; energiebeheer en - vernieuwing zijn belangrijk om vermoeidheid tegen te gaan.

Bron: Redwood et al. (1999).

REFLECTIE

REFERENTIES

1. Dewey, J. (1993). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process*. Boston: D. C. Heath.
2. Ellison, L. and Jones, D. (2020). «Am I still on mute?» A reflection of online teaching in the COVID-19 Pandemic.
3. Ghaye, T. (2011). *Teaching and Learning Through Reflective Practice: A Practical Guide for Positive Action*. Routledge.
4. Gibbs, G. (1998) *Learning by Doing: A Guide to Teaching and Learning Methods*. Oxford Brooks University, Oxford.
5. Glasswell, K. And Ryan, J. (2017). Reflective Practice in Teacher Professional Standards: Reflection as Mandatory Practice, Ch. In Brandenburg et al. (eds), *Reflective Theory and Practice in Teacher Education*, (pp. 3-26) Springer Nature.
6. Mathew, P. et al. (2017). Reflective Practices: A means to teacher development, *Asia Pacific Journal of Contermporary Education and Communication Technology (APJCECT)*, 3(1), pp.126-131.
7. Shalabi, M.M and Almuqati, A. N. (2018). Reflective teaching as a Practical Approach, *Jounrla of Literature, Language and Linguistics*, 43, pp.40-48.
8. Zeichenr, K. M. and Liston, D. P. (1996). *Reflective Teaching: An introduction*, Lawrence Erlbaum Associates